

“HAYOTGA MUHABBAT” ASARINING BADIY TAHLILI

Q. Barchinoy

Urganch Ranch Texnologiya Universiteti

Annotatsiya: Ushbu maqola insonning ijtimoiy hayotda tutgan òrni , uning qadr-qimmatini , sabr-toqati yuksak darajada ekanligi namoyon qiladi.

Аннотация: В этой статье демонстрируется человеческое достоинство, терпение и место, которое оно занимает в жизни общества.

Abstract: This article demonstrates the high level of human dignity, patience, and the place that a person occupies in social life.

Kalit sòzlar: Tafakkur, sabr-toqat , hayot, mashaqqat.

Ключевые слова: Мысль, терпение, жизнь, трудности.

Keywords: Thought, patience, life, difficulties.

Adabiyot sohasiga oid asarlarni tahlili psixoanalitik jihatdan òrganish masalalari jadallashmoqda. Insonning orzu-umidlari his-tuygʻulari umumlashgan soha adabiyot sohasidir. Inson ongiga tez tasir qilish, his-tuygʻularini jumbushga keltirish bòyicha adabiyot sohasiga yetadigan soha yòq. Adabiyotning quroli - sòz.M. Gorkiy aytganidek "Ish tafakkur uygʻotadi, tafakkur ish tajribasini soʻzga aylantiradi, undan gʻoyalar... gipotezalar nazaryasini... hosil qiladi...

Yozuvchining asosiy materiali soʻzdir" Yozuvchilarining asarlari yosh avlodning yòllarini yoritib kelmoqda. Ana shunday asarlardan biri Jek Londonning "Hayotga muhabbat" asaridir. Bu asarni kitobxon òqir ekan hayotning qadr - qimmatini ,inson hayoti murakkabligini , shukronalik tuygʻularini tuyadi."Hikoyada ikki yoʻlovchining borgan yoʻlidan iziga qaytayotganligiga amin boʻlamiz. Bu hikoya qisqa boʻlishiga qaramasdan taʼsirchanligi, mazmun-mohiyati bilan kitobxonlar qalbidan oʻrin olgan. Ular soyga qarab borardilar. Ikkalasi ham charchab, holdan toygandi. Muzdek suvga tushishdi. Hamrohlardan biri suv ostidagi silliq toshga tiygʻanib, yiqilishga oz qoldi.

U doʻstini chaqirdi: "Bill qara oyogʻimni chiqarib oldim shekilli". Doʻstidan esa sado kelmasdi, yerdan koʻz uzmay uzoqlashib borardi. U juda uzoqqa ketdi, keyin koʻrinmay ham qoldi. Shunda yoʻlovchi oʻziga keldi. Jonjahdi bilan ogʻriqqa qaramasdan yura boshladi. Qirgʻoqqa chiqdi va baland tepalikka koʻzi tushdi. Unga chiqsam Billni kuraman deb ishondi. Tepalikka chiqdi ham, lekin Billdan darak ham yoʻq edi. U Diz daryosi boʻyida ustiga tosh bostirib qoʻyilgan qayiq ostida miltiq oʻqi, qarmoq, qarmoq iplari, kichik bir toʻr, umuman ovqat topish uchun zarur boʻlgan narsalar borligini esladi. U Billni shu joyda kutishiga va ikkalalari Katta Ayiq koʻliga, undan keyin Makkenzi daryosidan janubga qarab ketishlarini hayol qildi va shu maqsadda oʻzida kuch topip yoʻlga tushdi. Kun sovuq, ochlik uni qiynay boshladi va oyoq ogʻrigʻi kuchayib borardi.Ochlikka barham

berish maqsadida botqoq mevalari, ko'lmaklardagi baliqchalar, kaklik bolalari bilan ovqatlanishga majbur bo'ldi. Uning uchun lazzeatli bo'lgan bu taomlarga yetishish uchun ham ko'p zahmad chekdi. Baliq tutish uchun ko'lmakni suvdan bo'shatdi. Kaklik tutish uchun esa oyoqlari tilinib azob berdi. Sovuqdan qotib qolmaslik uchun suv qaynatib ichdi. Tillalarini ham oz-ozdan tashlab ketaverdi. Tilladan hayot qimmatligini tushunib bordi. Ochlik azobi uni qiynardi. Bir kuni u kaklik uyasi ustiga yiqilib tushdi. Uyada tuxumni endi tuxumni yorib chiqqan kaklik bolalarini tiriklay og'ziga sola boshladi. Kaklik bolalarining suyaklari uning tishlari orasida xuddi tuxum po'stlog'i singari qasirlar edi. Tunda esa qulog'iga bo'rilarining uvvullashi tez-tez eshitilardi. Kunlarning birida unga aniq duch keldi, u nihoyatda charchagan, ochlik, tashlik azobi qiylar va juda holsiz edi. Yirtqich lapanglab oldinga qadam bosdi, ikki oyog'ini ko'tarib o'kirib yubordi. Odam qochganida ayiq uning orqasidan quvgan bo'lardi. Lekin odam qo'rquvniyengib, o'rnidan qimirlamadi, u ham yirtqich hayvondek daxshat bilan o'kirib yubordi, bu kuchli qo'rquv ifodasi edi, chunki qo'rquvni yengish yashash uchun kurash bilan chambarchas bog'liq. Ayiq bu sirli maxluqdan hayiqib chekindi, lekin odam qaqqaygancha qotib qoldi. So'ngra o'ziga kelib, yo'lini davom ettirdi. Yo'lda ketayotganda esa bo'rilar xuddi shu yerda ovni qo'lga kiritishgandi. U yerdagi qizg'ish suyaklar bug'uniki ekanligini sezdi va suyaklarni kemirishga tushdi. Kun o'tkazish uchun shu ishlarni bajardi. Bir kun yo'lda esa u inson izlarini ko'rib, uning ortidan keldi. Kemirib tashlangan suyaklar va bo'ri izlariga ko'zi tushdi. Yonida esa bug'u terisidan tikilgan xalta yotardi. Bu suyaklar Billniki edi. Billning so'ngi nafasigacha tillani olib yurganini ko'rib kuldi. U Billning suyaklarini kemirmaydi, tillalarini ham olmaydi. Hayolida esa "Bill mening o'rnida bo'lganda shunday qilgan bo'lardi" - deydi hamda yo'lida davom etadi. Uni bir kasal bo'ri taqib etayotgan edi. Ular bir maqsad uchun kurashdagi raqiblar edilar. Ya'ni yashash uchun kurash jangida. Yo bo'ri odamni yeyishi kerak edi, yo odam bo'rini o'ldirishi kerak edi.

O'q olib ketdi, ammo undagi mashaqqat, qiyinchiliklarga bardosh berish taqsinga sazovordir. Alisher Navoiy ham hayotni sevishni talqin etgan.⁴Ijtimoiy holatlar va holatlarga bag'ishlangan asarlar ko'p. Lekin bu asar insoning umri hech bir oltin-u javohirlarga teng kelmasligini baralla namoyon qilmoqda. Zero insonga yangi kun berilar ekan uni mazmunli o'tkazmo'gi joiz.

Foydanilgan adabiyotlar:

1. Normatov. U. Talant tarbiyachi. T: "Yosh gvardiya" 1980, 47 bet.
2. "Adabiyotshunoslikka kirish". T: "O'qituvchi". 1979, 117bet.
3. "Adabiyotshunoslikka nazaryasi" Hotam Umarov, M. Gorkiy.
4. R. Feruza "Hayotga muhabbat" T: -2023, 3 bet.